

Briuselis, 2026 m. kovo 17 d.
(OR. en)

7397/26

ENV 249
CLIMA 146
COMPET 341
IND 191
AGRI 191
FOOD 23
PECHE 102
ENER 139
MI 258
ENT 50
MAP 79
RECH 125
FORETS 40

POSĖDŽIO REZULTATAI

---

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

data: 2026 m. kovo 17 d.

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 7156/26 + COR 1

Dalykas: Strateginė konkurencingos ir tvarios ES bioekonomikos programa
– Tarybos išvados

Delegacijoms priede pateikiamos 2026 m. kovo 17 d. įvykusiame 4165-ajame Tarybos posėdyje patvirtintos Tarybos išvados pirmiau nurodyta tema.

Strateginė konkurencingos ir tvarios ES bioekonomikos programa

– Tarybos išvados –

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

PRIMINDAMA:

- Sprendimą dėl 8-osios aplinkosaugos veiksmų programos (AVP)¹ ir Komisijos komunikatą dėl Europos žaliojo kurso²,
- savo išvadas:
  - dėl bioekonomikos galimybių atsižvelgiant į dabartinius iššūkius, ypatingą dėmesį skiriant kaimo vietovėms³;
  - dėl atnaujintos bioekonomikos strategijos „Tvari Europos bioekonomika. Ekonomikos, visuomenės ir aplinkos sąsajų stiprinimas“⁴;
  - dėl raginimo imtis veiksmų gyvybės mokslų srityje siekiant Sąjungos konkurencingumo⁵;
  - dėl mokslinių tyrimų ir inovacijų svarbos įgyvendinant ES startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategiją⁶;
  - „Konkurencinga Europos pramonė, remianti mūsų žaliąją, skaitmeninę ir atsparią ateitį“⁷;
  - „Europos hidrologinio atsparumo strategija“⁸;

---

¹ 2022 m. balandžio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2022/591 dėl bendrosios Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programos iki 2030 m. (OL L 114, 2022 4 12, p. 22).

² Dok. ST 15051/19 + ADD 1.

³ Dok. ST 8406/23.

⁴ Dok. ST 14594/19.

⁵ Dok. ST 13323/25.

⁶ Dok. ST 13357/25.

⁷ Dok. ST 10127/24.

⁸ Dok. ST 14303/25.

- dėl naujosios 2030 m. ES miškų strategijos⁹;
- dėl ilgalaikės ES kaimo vietovių vizijos¹⁰;
- „Biologinė įvairovė. Būtinybė skubiai imtis veiksmų“¹¹;
- dėl darnios mėlynosios ekonomikos: sveikatos, žinių, gerovės, socialinės lygybės¹²;
- dėl Europos vandenynų pakto¹³;
- „ES žiedinės ekonomikos veiksmų plano įgyvendinimas“¹⁴;

PALANKIAI VERTINDAMA:

- Komisijos komunikatus:
  - „ES konkurencingumo kelrodis“¹⁵;
  - „Švarios pramonės kursas“¹⁶;
  - „Žemės ūkio ir maisto produktų gamybos vizija“¹⁷;
  - „Europos chemijos pramonės veiksmų planas“¹⁸;
  - „Ateitį kuriame su gamta. Biotechnologijų ir biogamybos skatinimas Europos Sąjungoje“¹⁹.

---

⁹ Dok. ST 13984/21.
¹⁰ Dok. ST 15631/23.
¹¹ Dok. ST 12210/20.
¹² Dok. ST 9153/21.
¹³ Dok. ST 15807/25.
¹⁴ Dok. ST 10447/18.
¹⁵ Dok. ST 5785/25.
¹⁶ Dok. ST 6515/25.
¹⁷ Dok. ST 6385/25.
¹⁸ Dok. ST 11459/25.
¹⁹ Dok. ST 9163/1/24 REV 1.

PABRĖŽDAMA JT darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m., joje nustatytus darnaus vystymosi tikslus²⁰ ir nacionalines darnaus vystymosi strategijas;

PALANKIAI VERTINDAMA Komisijos komunikatą „Strateginė konkurencingos ir tvarios ES bioekonomikos programa“²¹, kuris yra savalaikis esminis žingsnis siekiant stiprinti Europos konkurencingumą, atsparumą, klestėjimą ir tvarumą, ir PRIPAŽINDAMA, kad bioekonomika yra viena iš pagrindinių tarpsektorinių tvarumo, aplinkos atžvilgiu tvaraus augimo, mokslinių tyrimų, inovacijų ir darbo vietų kūrimo varomųjų jėgų ir kad pirminiam sektoriui tenka itin svarbus vaidmuo užtikrinant tvarų biomasės tiekimą kartu su apsirūpinimo maistu ir mitybos saugumu, maisto sauga ir pragyvenimo šaltiniais kaimo vietovėse, remiant darnų vystymąsi ir žiedinės gamybos modelius, kartu integruojant klimato, biologinės įvairovės ir žmonių bei gyvūnų sveikatos aspektus, taip pat apsaugant aplinką, įskaitant vandens kokybę ir dirvožemio būklę;

AKCENTUODAMA tvarios bioekonomikos indėlį į ES konkurencingumą ir strateginį savarankiškumą, kartu išsaugant atvirą ekonomiką, ir PRIMINDAMA strateginę konkurencingos ir tvarios bioekonomikos svarbą siekiant poveikio klimatui neutralumo ir atsparumo, biologinės įvairovės, ekosistemų ir susijusių ekosisteminių paslaugų apsaugos ir atkūrimo, nulinės taršos, efektyvaus išteklių naudojimo, žiediškumo, hidrologinio atsparumo, apsirūpinimo maistu bei mitybos saugumo ir priklausomybės nuo iškastinių medžiagų bei produktų ir jų importo mažinimo; PABRĖŽDAMA, kad svarbu veiksmingai įgyvendinti esamuose Sąjungos teisės aktuose nustatytus biomasės tvarumo kriterijus ir remti sąžiningą konkurenciją biožaliavinių produktų srityje;

PALANKIAI VERTINDAMA laikotarpio iki 2040 m. tvarios bioekonomikos viziją ir tai, kad joje daug dėmesio skiriama tam, kad būtų didinamos inovacijos ir investicijos; kuriamos biožaliavinių medžiagų, produktų ir technologijų eksperimentinės rinkos; užtikrinamas tvarus biomasės tiekimas bei naudojimas visose vertės grandinėse, taip pat išnaudojamos pasaulinės galimybės; ir PRIPAŽINDAMA regionų bei autonominių sričių vaidmenį planavimo ir įgyvendinimo procese, nedarant poveikio ES ir jos valstybių narių kompetencijos pasidalijimui,

---

²⁰ Darnaus vystymosi tikslai. 17 tikslų siekiant pakeisti pasaulį | Jungtinės Tautos.

²¹ Dok. ST 16071/25.

ĮGYVENDINIMAS

1. PABRĖŽIA, kad reikia nuosekliai, nuspėjamai ir teikiant šiam procesui paramą įgyvendinti esamus Sąjungos teisės aktus, susijusius su bioekonomika, įskaitant bendrą žemės ūkio politiką, bendrą žuvininkystės politiką, Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą, Įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo direktyvą, Tręšiamųjų produktų reglamentą, Pakuočių ir pakuočių atliekų reglamentą, Atliekų pagrindų direktyvą, Tvarių gaminių ekologinio projektavimo reglamentą, ES kovos su miškų naikinimu reglamentą (ES MNR), Žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (LULUCF) reglamentą, Gamtos atkūrimo reglamentą, Dirvožemio stebėsenos teisės aktą, Taksonomijos reglamentą ir Anglies dioksido absorbavimo sertifikavimo sistemą, taip pat įgyvendinti tikslus, nustatytus, *inter alia*, Biologinės įvairovės strategijoje, Miškų strategijoje, naujajame Žiedinės ekonomikos veiksmų plane, kuriuo siekiama švaresnės ir konkurencingesnės Europos, ES konkurencingumo kelrodyje, žemės ūkio ir maisto sektoriaus vizijoje, Gamtos kreditų veiksmų gairėse, Hidrologinio atsparumo strategijoje, Europos žaliajame kurse ir švrios pramonės kurse; kartu RAGINDAMA pašalinti reglamentavimo kliūtis ir užtikrinti reglamentavimo nuoseklumą ir REMDAMA supaprastinimo darbotvarkės įgyvendinimą nemažinant atitinkamų standartų, kad būtų išvengta papildomos administracinės naštos ir veiksmų dubliavimosi;
2. RAGINA valstybes nares toliau nuosekliau rengti ir atnaujinti savo nacionalines strategijas ir veiksmų planus, kad jie derėtų su naująja ES bioekonomikos strategija, ir integruoti jos tikslus į regioninius ir nacionalinius planus, tokius kaip nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai, nacionalinės ilgalaikės išmetamo dujų kiekio mažinimu grindžiamos vystymosi strategijos, nacionalinės prisitaikymo strategijos, nacionaliniai atkūrimo planai, BŽŪP strateginiai planai, nacionalinės strategijos arba žiedinės ekonomikos veiksmų planai ir regioninės plėtros strategijos; žaliųjų viešųjų pirkimų nacionaliniai veiksmų planai; užtikrinti veiksmingą regionų ir autonominių sričių dalyvavimą atrenkant projektus ir planuojant investicijas, taip pat užtikrinti, kad didėjanti biomasės paklausa nekenktų biologinės įvairovės išsaugojimo ir gamtos atkūrimo tikslams, apsirūpinimo maistu ir mitybos saugumui arba ilgalaikiam pirminių sektorių gamybos pajėgumui;

3. RAGINA integruoti biožaliavinius ir žiedinius sprendimus į visus atitinkamus sektorius, skatinant iškastinius išteklius pakeisti kitais ištekliais ir užtikrinant veiksmingą ir tvarų biožaliavinių išteklių naudojimą bei bioekonomikos veiksmus, kuriais remiamas įsisavinimas rinkoje, MVI, veiklą plečiančios įmonės ir startuoliai, kartu neviršijant planetos galimybių ribų ir laikantis biologinės įvairovės tikslų, nustatytų Kunmingo ir Monrealio pasaulinėje biologinės įvairovės strategijoje, apsaugant ES anglies dioksido absorbentus, aplinką bei žmonių sveikatą ir gerbiant regioninę įvairovę, laikantis ES teisės aktų ir strategijų šiuo klausimu;
4. PABRĖŽIA visapusiško švietimo apskritai, mokymo ir žinių perdavimo gebėjimų programų svarbą; AKCENTUOJA, kad reikia didinti pirminių gamintojų, ekonominės veiklos vykdytojų, kooperatyvų, nacionalinių, regioninių ir vietos valdžios institucijų, politikos formuotojų, vartotojų ir plačiosios visuomenės informuotumą ir vykdyti skaidrią biomasės srautų ir poveikio aplinkai stebėseną pasitelkiant ES bioekonomikos stebėsenos sistemą; ir RAGINA stiprinti informavimo veiklą ir skatinti vartotojų dalyvavimą, gebėjimų stiprinimą ir didinti paklausą viešajame sektoriuje, *inter alia*, vykdant žaliuosius viešuosius pirkimus, kad būtų skatinamas darnus gyvenimo būdas ir tvarus vartojimas;
5. RAGINA sukurti konkurencingą bendrąją tvariai gaunamos biomasės, biožaliavinių produktų ir žiedinių biožaliavinių sprendimų rinką Europoje, kad būtų užtikrintos vienodos sąlygos tiek biožaliavinių, tiek iškastinių medžiagų bei produktų atžvilgiu, ir AKCENTUOJA, kad svarbu veiksmingai įgyvendinti esamuose Sąjungos teisės aktuose nustatytus biomasės tvarumo kriterijus ir rinkos priežiūros mechanizmus, kad būtų sušvelnintas neigiamas poveikis, kartu PRIPAŽINDAMA konkrečius struktūrinius suvaržymus, su kuriais susiduria tam tikri regionai, įskaitant salų valstybes nares, visų pirma ribotą biomasės prieinamumą, didelę priklausomybę nuo jūrų aplinkos ir didesnę ekosistemų pažeidžiamumą, ir ĮSIPAREIGOJA užtikrinti, kad tokie aspektai būtų tinkamai integruoti rengiant ir įgyvendinant atitinkamas priemones;

6. PABRĖŽIA, jog svarbu, kad bioekonomikos strategija būtų atsižvelgta į atokiausių regionų, itin šalto oro sąlygų regionų ir rytinio pasienio regiono ypatumus, susijusius su biomasės naudojimu, ir PRIPAŽĮSTA jos svarbų vaidmenį dekarbonizuojant šias teritorijas ir užtikrinant žiedžiškumą jose, laikantis tvarumo reikalavimų;
7. RAGINA Komisiją įgyvendinti ES bioekonomikos strategijos iniciatyvas ir PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą ne vėliau kaip 2028 m. pateikti jos įgyvendinimo ataskaitą ir pradėti ES ir valstybių narių dialogus bioekonomikos klausimais;

INOVACIJOS IR INVESTICIJOS

8. PABRĖŽIA tikslą plėtoti inovacijas ir tvarių biožaliavinių sprendimų diegimą pramonėje, be kita ko, pasitelkiant biogeninio CO₂ surinkimą, biologinio perdirbimo įrenginius, pažangiąją fermentaciją ir biožaliavinių medžiagų gamybą bei perdirbimą, taip pat pažangius hidrologinius sprendimus; REMIA demonstracinius bandomųjų gamyklos gamybos sistemų įrenginius, prieinamus veiklą plečiančioms įmonėms, ir PABRĖŽIA, kad esamos, įsitvirtinusios įmonės tebėra svarbi inovacijų platforma ir kad turėtų būti užtikrintos vienodos galimybės naudotis plėtos galimybėmis;
9. TVIRTAI REMIA esamų kliūčių tvariams biožaliaviniams produktams bei sprendimams šalinimą ir reglamentavimo reikalavimų supaprastinimą, kartu išsaugant aplinkosaugos tikslus, ir ATKREIPIA DĖMESĮ į siūlomą Pirmąjį biotechnologijų aktą ir planuojamą parengti Antrąjį ES biotechnologijų aktą bei Europos bioekonomikos reguliavimo institucijų ir novatorių forumo įsteigimą, nes tai yra svarbūs pirmieji žingsniai spartinant leidimų išdavimą ir patekimą į rinką bei mažinant įmonėms ir valdžios institucijoms tenkančią administracinę naštą;
10. RAGINA diegti skaitmenines priemones ir duomenimis grindžiamus metodus, kad būtų padidintas našumas ir efektyvus išteklių naudojimas visose bioekonomikos vertės grandinėse, ir plėtoti profesinius įgūdžius bei mokymą visuose vertės grandinės sektoriuose;

11. PABRĖŽIA, kad reikia vykdyti mokslinius tyrimus bei inovacijas ir supaprastinti tvarių biožaliavinių produktų įvedimą į rinką, stiprinti konkurencingumą ir didinti paramą MVĮ, veiklą plečiančioms įmonėms ir startuoliams;
12. PRIPAŽĮSTA, kad reikia didelių investicijų siekiant plėsti bioekonomikos inovacijas ir tvarų pramoninį diegimą, atsižvelgiant į E. Lettos ir M. Draghi pranešimuose išdėstytus tikslus didinti Europos konkurencingumą, stiprinti jos strateginį savarankiškumą, kartu išsaugant atvirą ekonomiką, ir paspartinti strateginių technologijų diegimą, kad būtų skatinamas perėjimas prie atsinaujinančiųjų išteklių ir iškastinio kuro nenaudojančių žiedinių ir tvarių gamybos bei vartojimo modelių;
13. PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą toliau finansuoti būtinas tvarios biožaliavinės gamybos inovacijas visoje vertės grandinėje ir prisidėti prie investuotojų pritraukimo ir investavimo rizikos mažinimo sutelkiant derinamojo finansavimo priemones ir stiprinant bendradarbiavimą su Europos investicijų banko grupe, be kita ko, per Investicijų į bioekonomiką įgyvendinimo grupę; ir RAGINA imtis tvirtų ES finansinių priemonių, kad būtų sumažinta novatoriškų tvarių biožaliaviniais produktais grindžiamų investicijų rizika, kartu atsižvelgiant į ilgalaikį ES biudžeto stabilumą, ir PRIPAŽĮSTA Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos bendrosios įmonės vaidmenį remiant inovacijas ir didinant veiklos mastą;
14. PRIMYGTINAI RAGINA valstybės nares gerinti galimybes gauti tiek ankstyvojo, tiek vėlyvojo etapo privačiojo rizikos kapitalo nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis, bendradarbiauti su nacionaliniais skatinamojo finansavimo bankais siekiant padidinti investicijas ir visapusiškai pasinaudoti turimomis ES lėšomis bei esamomis valstybės pagalbos lankstumo priemonėmis, pvz., bendrosiomis bendrosios išimties taisyklėmis, valstybės pagalbos klimato, energetikos ir aplinkos apsaugos srityse taisyklėmis ir bendrąja išimtimi žemės ūkiui, kad būtų galima vykdyti tvarius bioekonomikos projektus ir reformas; ir užtikrinti, kad finansavimas tiesiogiai pasiektų visus regionus ir bendruomenes, įskaitant salas, atokiausius regionus ir rytinį pasienio regioną;

MEDŽIAGŲ IR TECHNOLOGIJŲ PIRMAUJANČIŲ RINKŲ KŪRIMAS

15. RAGINA plėtoti pirmaujančias rinkas ir paklausos valdymo priemones, įskaitant savanoriškus žaliuosius viešuosius pirkimus ir savanoriškus pramonės aljansus, siekiant didinti verslo nuspėjamumą, spartinti biožaliavinę pertvarką ir remti „*bendriems Europos interesams svarbių projektų (BEISP), susijusių su maisto ir pašarų biotechnologijomis, biožaliavinėmis cheminėmis medžiagomis ir biožaliavinėmis medžiagomis*“, rengimą, taip pat, kai įmanoma, teikti pirmenybę novatoriškiems biožaliaviniams produktams, vykdant savanoriškus viešuosius pirkimus, atsižvelgiant į ekonominį efektyvumą;
16. PABRĖŽIA, kad nuspėjamos tvarių biožaliavinių medžiagų ir technologijų paklausos kūrimas yra labai svarbus siekiant pritraukti privačiąsias investicijas ir paspartinti rinkos plėtrą; šiame kontekste PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą nustatyti ir stiprinti pirmaujančias rinkas strategijoje išvardytuose sektoriuose; tačiau PABRĖŽIA, kad taip pat reikia spręsti klausimus, susijusius su papildomais sektoriais, pavyzdžiui, avalynės ir tekstilės, kamštienos, natūralių dervų, plaušienos ir popieriaus, natūralių pluoštų, grybienos pagrindo medžiagų, biožaliavinių pluoštų pakuočių, biologinių vaistų, biogeninės anglies sprendimų ir jūrų bei mėlynosios bioekonomikos prietaikų, visų pirma valstybių narių salų, pakrančių ir vidaus vandenų regionuose, kartu PRIMENA, kad biožaliaviniai produktai, ypač biožaliavinių plastikų, kurie gali sumažinti poveikį aplinkai, palyginti su tradiciniais plastikais, atveju, turi būti tinkamai įvertinti, tvariai gaunami, naudojami, šalinami, valdomi ir projektuojami žiedžiškumui užtikrinti;
17. PRAŠO Komisijos ir valstybių narių skatinti taikyti paklausos valdymo priemones, įskaitant technologijų įdiegimą ir tvarių biožaliavinių medžiagų sudėties reikalavimų, grindžiamų įrodymais pagrįstais vertinimais, kai tai techniškai ir ekonomiškai įmanoma, įvedimą, savanoriškas paskatas dalyvauti žaliuosiuose viešuosiuose pirkimuose, savanoriškus pramonės aljansus, sertifikavimo sistemas, kad būtų remiamas ankstyvas tvarių biožaliavinių medžiagų ir produktų įsisavinimas bei masto didinimas rinkoje, kartu užtikrinant suderinamumą su galiojančiais teisės aktais, išlaidų veiksmingumą ir vengiant bereikalingos administracinės naštos, nesukeliant neigiamo poveikio žmonėms, gyvūnams ar aplinkai;

18. RAGINA parengti ir naudoti gyvavimo ciklo vertinimą (GCV), darniuosius standartus, NACE kodus ir veiksmingumo bei patvarumo, taisyklingumo, pakartotinio panaudojamumo ir grįžtamojo perdirbamumo reikalavimus biožaliavinėms medžiagoms ir produktams pagal Statybos produktų reglamentą, Tvarių gaminių ekologinio projektavimo reglamentą ir kitas atitinkamas politikos sistemas;
19. PABRĖŽIA, kad svarbu veiksmingai naudoti biomasę siekiant pirmiausia užtikrinti apsirūpinimo maistu ir mitybos saugumą, kartu išsaugant ekosistemas ir susijusias ekosistemines paslaugas; RAGINA, kai įmanoma, gaminti didesnės vertės produktus ir medžiagas, kuriuose anglies dioksidas būtų saugomas ilgiau ir kurie pakeistų iškastinio pagrindo medžiagas, kartu užtikrinant žiedžiškumą, išteklių naudojimo efektyvumą ir gamtos išteklių apsaugą, konkurencingumą ir spaudimo ekosistemoms bei maisto tiekimo rinkoms mažinimą, kaip pagrindinį principą taikant pakopinį naudojimą, kai tinkama ir techniškai bei ekonomiškai įmanoma;
20. REMIA pramonės simbiozės kūrimą pasitelkiant platformas, rajonus, slėnius arba tarpvalstybines ir tarpsektorines iniciatyvas, taip pat bioekonomikos centrų ir demonstracinės infrastruktūros plėtrą, kad MVĮ ir novatoriai galėtų išbandyti ir plėtoti naujas tvarias biožaliavines medžiagas ir produktus, sudarant geresnes sąlygas tarpvalstybiniais klasteriams ir bendroms investicijoms, taip pat teikiant visapusišką paramą akademinėi bendruomenei, startuoliams ir pramonės sektoriui, jiems atliekant mokslinius tyrimus ir kuriant naujus tvarius biožaliavinius produktus, medžiagas bei technologijas;

TVARUS BIOMASĖS TIEKIMAS IR ŽIEDIŠKUMAS

21. PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą gerinti biomasės prieinamumo stebėsenos duomenis ir modeliavimą, pasitelkiant Bioekonomikos žinių centrą, glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis; ir RAGINA Komisiją įvertinti tvarios biomasės prieinamumą, palyginti su prognozuojama biomasės paklausa ES 2040 m.;

22. PABRĖŽIA, kad tvarus biomasės tiekimas yra labai svarbus ilgalaikiam bioekonomikos gyvybingumui, kad naudojant biomasę turi būti paisoma planetos galimybių ribų ir biologinės įvairovės tikslų, apsaugant aplinką, įskaitant oro ir vandens kokybę bei dirvožemio būklę, ir kad ilgalaikės priemonės, skirtos gamybos pajėgumams, ekosistemų būklei ir išteklių atsparumui išlaikyti, turėtų būti įgyvendinamos nuosekliai; RAGINA Komisiją užtikrinti, kad esamuose Sąjungos teisės aktuose nustatyti tvarumo kriterijai būtų įgyvendinami veiksmingai;
23. RAGINA valstybes nares pirminę biomasę naudoti taip, kad ištekliai būtų naudojami efektyviai, žiediškumą laikant vienu iš pagrindinių Europos bioekonomikos principų, skatinant įgyvendinti atsargumo principą ir užtikrinti prevenciją, pakartotinį naudojimą ir gražinamąjį perdirbimą, taip pat naudoti antrinius biomasės srautus, įskaitant šalutinius produktus, biologines atliekas ir liekanas, ir didinant informuotumą apie tvarų vartojimą, kartu pripažįstant nacionalinius ypatumus ir tiekimo saugumo poreikius, apsirūpinimo maistu saugumo ir maisto saugos reikalavimus ir išsaugant biologinę įvairovę ir ekosistemas bei susijusias ekosistemų paslaugas;
24. AKCENTUOJA tvarios ir integruotos žemėtvarkos, miškotvarkos, dirvožemio tvarkymo, krantotvarkos ir vandentvarkos svarbą siekiant išlaikyti gerą ekosistemų būklę ir gamybos pajėgumus; ir PABRĖŽIA su bioekonomika ir biomasės naudojimu susijusios politikos svarbą siekiant visapusiškai integruoti klimato, aplinkos ir žmonių sveikatos aspektus;
25. PABRĖŽIA, kad tvariai gaminama bioenergija, visų pirma iš atliekų, biomasės liekanų ir mažos vertės biomasės, išlieka svarbia Sąjungos energijos rūšių derinio sudedamąja dalimi, prisidedančia prie tiekimo saugumo, įperkamumo, energetinės nepriklausomybės ir klimato tikslų siekimo, visų pirma tais atvejais, kai nėra alternatyvų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimui arba alternatyvos nėra techniškai ar ekonomiškai įmanomos, kartu atsižvelgiant į konkrečius energijos poreikius, ir PRIPAŽŪSTA, kad biomasės naudojimas medžiagų gamybai užtikrina didesnę ilgalaikę vertę ir kad jos naudojimas energijos gamybai turėtų būti orientuotas į liekanas bei atliekas (pagal atliekų hierarchiją) ir pritaikytas prie vietos bei regioninių sąlygų;

26. PRIPAŽĮSTA centrinį pirminio sektoriaus vaidmenį tiekiant ir toliau perdirbant tvarią biomasę ir RAGINA pirminiame sektoriuje kurti pridėtinę vertę sutelkiant turimas viešojo ir privačiojo sektorių finansavimo priemones ir kuo labiau sumažinant administracines ir reguliavimo kliūtis bei našta, kartu atsižvelgiant į tvarios biomasės indėlio poreikį siekiant pagerinti dirvožemio būklę ir išvalyti užterštas teritorijas; PRITARIA tam, kad būtų parengtos ekonominės paskatos savanoriškam anglies kaupimo ūkininkavimui ir gamtai palankiems veiksams, pavyzdžiui, pasitelkiant ES pirkėjų klubą, kad būtų skatinama ilgalaikio anglies dioksido absorbavimo ir anglies kaupimo ūkininkavimo paklausa pagal Anglies dioksido absorbavimo ir anglies kaupimo ūkininkavimo reglamentą ir Komisijos gamtos kreditų veiksmų gaires; PRAŠO Komisijos ir valstybių narių pasinaudoti esamomis finansavimo galimybėmis, kad būtų remiamas pirminis sektorius, tiekiantis tvarią biomasę bioekonomikai;
27. PABRĖŽIA atliekų prevencijos, įskaitant maisto atliekų mažinimą, žiediškumo ir didesnės šalutinių produktų valorizacijos vertės grandinėje, svarbą ir RAGINA stiprinti rūšiuojamąjį biologiškai skaidžių atliekų surinkimą ir didinti su tokiomis atliekomis susijusį teisinį aiškumą, taip pat skatinti jų transformavimą į biožaliavines medžiagas ir biožaliavines chemines medžiagas, kokybišką kompostą, biodujas ir biometaną bei kitus biodegalus, vadovaujantis taikomais Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvos (AIED III) kriterijais, taip pat valorizuoti degazuotąjį substratą, kaip alternatyvą sintetinėms trąšoms, jei jis tinkamai apdorojamas ir tvarkomas; ir PABRĖŽIA, kad maisto medžiagų apytakos uždarymas ir jų išėmimas iš nuotekų dumblo ir saugus bei tvarus jame esančių maisto medžiagų naudojimas prisideda prie aplinkos ir ekonominio atsparumo, ir PAŽYMI, kad, taikant griežtas aplinkos apsaugos priemones ir neskatinant jau įsitvirtinusių invazinių svetimų augalų rūšių plitimo, kontroliuojamas tų augalų rūšių biomasės, kaip išvardyta Reglamente (ES) Nr. 1143/2014 dėl invazinių svetimų rūšių, naudojimas plaušienos ir popieriaus, pluoštų ir energijos gamybai arba didelės vertės junginių gavybai, laikantis to reglamento 8 ir 9 straipsniuose nustatytos leidimų ir leidimų išdavimo tvarkos, gali būti laikomas jų valdymo ir likvidavimo dalimi, kartu paisant tuo reglamentu nustatytą apribojimų;

28. PABRĖŽIA strateginį tvarios miškų bioekonomikos, taip pat medienos vertės grandinės ir nemedieninių miško produktų vaidmenį bioekonomikoje užtikrinant tvarų augimą ir užimtumą, ekonominę plėtrą, gamtos išsaugojimą ir atkūrimą, prisitaikymą prie klimato kaitos ir jos švelninimą, prisidedant prie Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslo, taip pat prie žiedinių verslo modelių, kartu AKCENTUODAMA miškų, kaip ekosisteminių paslaugų teikėjų ir anglies dioksido absorbentų, svarbą; RAGINA skatinti tvarios miškotvarkos inovacijas, taikant veiksmingiausią būdą didelės pridėtinės vertės produktams gaminti. PAŽYMI Europos miškų savininkų ir miškotvarkininkų vaidmenį užtikrinant tiekimo saugumą, visapusiškai paisant valstybių narių kompetencijos ir nacionalinių ypatumų;
29. PABRĖŽIA strateginį žemės ūkio maisto produktų sektoriaus ir visos jo vertės grandinės vaidmenį, nes jie yra itin svarbūs užtikrinant apsirūpinimo maistu ir mitybos saugumą; AKCENTUOJA, kad reikia sudaryti sąlygas ūkininkams veiksmingai dalyvauti didesnės pridėtinės vertės bioekonomikos vertės grandinėse, be kita ko, bendradarbiaujant, pasitelkiant perdirbimą vietoje, trumpas tiekimo grandines ir novatoriškus verslo modelius; SKATINA pasitelkti inovacijas ir biogamybą, kad iš žemės ūkio biomasės būtų sukurta didelės vertės produktų, nepakenkiant apsirūpinimo maistu ir mitybos saugumui; PABRĖŽIA tvarios bioekonomikos svarbą užtikrinant papildomas pajamas ūkininkams ir prisidedant prie kaimo vietovių atsparumo, kaimo MVĮ ir žemės ūkio sektoriaus konkurencingumo, taip pat prie Sąjungos aplinkos apsaugos tikslų; AKCENTUOJA smulkiųjų ūkininkų svarbą ir tai, kad svarbu užtikrinti sąžiningą prieigą prie inovacijų ir dalyvavimą didelės vertės grandinėse;
30. PAŽYMI strateginį žvejybos ir akvakultūros, kaip vieno iš pagrindinių bioekonomikos ir tvarios mėlynosios ekonomikos ramsčių, vaidmenį; PRIPAŽIŠTA šio sektoriaus naudą teikiant atsinaujinančiuosius mažo anglies dioksido pėdsako biologinius išteklius, kuriais prisidedama prie apsirūpinimo maistu ir mitybos saugumo bei konkurencingumo, ir AKCENTUOJA, kad reikia aplinką tausojančio ir tvaraus sektoriaus, kuriame būtų tinkamai užtikrinamas tvarus augimas, poveikio klimatui neutralumas, hidrologinis atsparumas ir biologinės įvairovės apsauga bei atkūrimas;

31. PABRĖŽIA vidaus tiekimo saugumo ir sąžiningos konkurencijos biomasės rinkose svarbą ir RAGINA imtis priemonių, kuriomis biomasės tiekimo grandinės būtų apsaugotos nuo išorės ir vidaus trikdžių, o MVĮ ir vietos perdirbėjai būtų apsaugoti taikant proporcingus atitikties reikalavimus ir gerinant patekimą į rinką;

PASAULINIO MASTO VEIKSMAI

32. PABRĖŽIA, kad reikia stiprinti vaidmenį, kurį ES atlieka kaip viena iš pagrindinių partnerių nustatant pasaulinę tvarios bioekonomikos darbotvarkę ir skatinant sąžiningą ir taisyklėmis grindžiamą prekybą, be kita ko, atsižvelgiant į laisvą ir sąžiningą konkurenciją, kad būtų išvengta nesąžiningo ir netvaraus importo, ir AKCENTUOJA, kad svarbu užtikrinti vienodas sąlygas visame pasaulyje;
33. PAREIŠKIA GILŲ SUSIRŪPINIMĄ dėl plataus masto aplinkos būklės blogėjimo, taršos ir išteklių išsekimo, kuriuos sukėlė Rusijos tebevykdomas agresijos karas prieš Ukrainą, – jis padarė didžiulę ilgalaikę žalą ekosistemoms, infrastruktūrai ir bendruomenėms, ir PABRĖŽIA, kad svarbu plėtoti tokią ES bioekonomiką, kuria būtų didinamas saugumas, tvarumas, atsparumas ir strateginis savarankiškumas;
34. RAGINA kurti strategines ir abipusiškai naudingas partnerystes pagal strategiją „Global Gateway“, siekiant remti investicijas į tvaraus biomasės tiekimo grandines, keitimąsi žiniomis ir bendradarbiavimą inovacijų srityje su šalimis partnerėmis, taip pat siekiant užtikrinti ES tvarių biožaliavinių technologijų ir produktų patekimą į pasaulinę rinką pagal prekybos susitarimus ir dialogus reguliavimo klausimais, ir teikti pirmenybę bendradarbiavimui mėlynosios bioekonomikos srityje valstybių narių pakrančių, salų ir vidaus vandenų regionuose, be kita ko, užtikrinant geresnį suderinimą su esamomis regioninėmis valdymo sistemomis, regioninėmis jūrų konvencijomis ir vidaus vandenų konvencijomis;

35. PABRĖŽIA, kad svarbu dalyvauti su tarptautinėmis aplinkos ir klimato konvencijomis susijusioje veikloje, JT aplinkos programos (UNEP), JT maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO), Pasaulio prekybos organizacijos (PPO), JT miškų forumo (UNFF), UNECE Miškų ir miškų pramonės komiteto (COFFI), Tarptautinio bioekonomikos forumo ir Tarptautinės išteklių darbo grupės, taip pat paneuropinių forumų, pavyzdžiui, FOREST EUROPE, veikloje, siekiant daryti pažangą tvarumo sistemų konvergencijos srityje ir keistis geriausios praktikos pavyzdžiais, ir PRIMENA pažangą, padarytą įgyvendinant G20 bioekonomikos principus (2024 m.), kuriais skatinama puoseleli tarptautinį bendradarbiavimą ir bendrą veiklą stiprinant gebėjimus ir dalijantis geriausios praktikos pavyzdžiais, taip pat PRIMENA 2025 m. Pasaulinio maisto ir žemės ūkio forumo baigiamąjį komunikatą, ypač dėl pirminio sektoriaus;
36. PRAŠO Komisijos skatinti bendradarbiavimą su šalimis kandidatėmis, kaimyniniais regionais ir strateginiais partneriais, kad būtų kuriami atsparūs bioekonomikos centrai, ir remti valstybių narių bendradarbiavimo iniciatyvas, be kita ko, makroregioniniu lygmeniu, pavyzdžiui, BIOEAST, pasinaudojant įvairiomis ES masto galimybėmis, susijusiomis su visapusiškomis, šiuo metu vykdomomis ir specialiomis būsimomis priemonėmis, skirtomis tvariams bioekonomikos sprendimams kurti ir diegti regionuose, kurių biomasės potencialas yra didelis; šalinti įvairias kliūtis, pavyzdžiui, nuolatinės kliūtis bendrojoje rinkoje, kad būtų išsaugotas Europos konkurencingumas, užtikrinta, kad inovacijos Sąjungoje būtų puoselėjamos ir komercializuojamos, ir didinamas jos rinkų atsparumas, kartu išlaikant Sąjungos užmojus aplinkos ir klimato politikos veiksmų srityje.
-